

**A FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM FELHÍVÁSA
A GYAPJASLEPKE ELLENI VÉDEKEZÉSRE**

Tisztelt lakosok!

Ezúton kívánom felhívni szíves figyelmüket, hogy az előrejelzések alapján ez év tavaszán jelentős mértékű gyapjaslepke károsítás várható, és egyben tájékoztatni a károsító elleni védekezés módjáról.

A gyapjaslepke (*Lymantria dispar*), erdeink egyik legismertebb, őshonos károsítója. A cseres, tölgyes erdőállományokban minden évben okoz kisebb károkat, tömegszaporodása 8-10 évente következik be, ekkor 2-3 évig jelentős, akár több tízezer hektárra kiterjedő rágáskárt okoz az erdőben. Az elmúlt 40 évben a korábbi legnagyobb károsított terület 1994-ben volt tapasztalható, akkor országos szinten 34.000 hektár volt fertőzött.

A jelenlegi tömegszaporodás 2003-ban kezdődött és 2004-ben kiemelkedően nagy, 133.000 hektár erdőterületet érintett, riadalmat keltve a lakosság körében is. A 2005-re várható károsítást elsősorban a gyapjaslepke-petecsomókkal fertőzött erdőterületek megbecslésével lehet prognosztizálni. Ennek érdekében az Állami Erdészeti Szolgálat (ÁESZ) az erdőgazdálkodók segítségével 2004 év októberében felmérte a gyapjaslepke-petecsomókkal fertőzött erdőterületet. A felmérés eredménye a 2004. évi rágással érintett erdőterületnél nagyobb, összesen 280.000 hektáron jelezte a petecsomók jelenlétét, ezen belül 157.000 ha gyengén, 60.000 ha közepesen és 63.000 ha erősen fertőzött.

A megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálatok (NTSZ) az erdőn kívüli területeken mérte fel a fertőzöttséget. Néhány egyedi esettől eltekintve az erdőn kívüli területeken nem találtak jelentős fertőzést.

A petecsomó fertőzöttség, így a hazai erdők 15 %-át érinti. A petecsomók kikelése és a hernyók terjedése szempontjából kedvező tavaszi időjárás esetén a hernyók által megtámadott erdőterület ennek 2-3 szorosa is lehet. Ilyen mértékű elterjedés esetén a hernyók eláraszthatják a lakott területeket és a mezőgazdasági kultúrákat. A ténylegesen megjelenő hernyó tömeget erőteljesen befolyásolhatja a fertőzött erdő távolsága, a fertőzöttség mértéke, a vándorlás időszakában uralkodó szél iránya és erőssége, de a fogadó területen található tápnövények sűrűsége is.

Az egészséges fák a rágást általában kiheverik, növekedésük azonban elmarad a szokásos mértékűtől, a legyengült egyedek, vagy további károsítók támadása esetén a fák el is pusztulhatnak. A hernyórágás legyengíti a fákat, kárláncolat alakulhat ki, ami a faegyedek pusztulásához is vezethet. A hernyók tömegszaporodása a táplálékhiány, a paraziták és kórokozók következtében általában 2-3 év alatt összeomlik, a gyapjaslepke visszaszorul.

A nyilvánvaló és utólag számszerűsíthető gazdasági károk ellenére ezért a vegyszeres védekezés általában kerülendő, mivel a szelektív szerek esetében is elkerülhetetlen, hogy nemcsak a gyapjaslepke hernyóit, hanem az ökoszisztéma más tagjait is károsítja.

Másként kell értékelni a jelen esetet, mikor a tömegszaporodás mértékéből adódóan – a hernyók rágása következtében – esetlegesen erdőpusztulás is előfordulhat, vagy a hernyók kártétele zavarhatja a lakosság normális életviteli körülményeit.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) kidolgozta a védekezés alapelveit. A tervezett vegyszeres védekezés országos szinten a normál gazdálkodás körében (részleges felmérés) 4.330 ha-t, a normál gazdálkodás körét meghaladó, erdőgazdálkodási célú védekezés keretei között 12.320 ha-t, a lakosság érdekében végzett védekezés erdőterületen 24.620 ha-t és a lakosság érdekében végzett védekezés belterületeken 5.000 ha-t (mintegy 350 település) érintene. Az összes védendő terület: 46.270 ha.

Felhívásom kapcsán kérem, hogy aktívan vegyenek részt a védekezésben.

Budapest, 2005.

Pásztóhy András
politikai államtitkár